

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravištvo, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Odgovor na reforme.

Tudi v družih novinah, ki so nam denes došle, nahajamo iz Cetinja in Dubrovnika potrjeno, kar je telegram v včerajšnjem našem listu poročal: hercegovinski boritelji za svobodo so veliko zmago pribojevali, oni so Turkom s krvavim handžarom reforme na hrbe pisali, kakor so pred malo dnevi v proglasu obetali.

Ta nepričakovana velika zmaga je zavoljo tega velicega pomena, ker prav ob posebnem času pride. Turčija je proglasila svoje reforme, v katerih vstašem velike poboljške obeta, ravnopravnost zagotavlja, begunce vabi domov in jim obeta hiše zidati in davek za dve leti odpisati. Ob enem je bila Turčija proglasila, da so vsi vstaši pomiloščeni, kateri orožje položé. Diplomacija je vse prizadela si vstaše pomiriti in pregovoriti, naj orožje položé, češ saj nič ne opravite. Avstrijski konzul Vrčević je bil šel notri v vstaški tabor, Rodić je šel v Cetinje in Dubrovnik, vstanek potiševati, na hrvatske in dalmatinske meji imajo naše c. kr. oblasti stroge ukaze proti vstanku, Srbija, ki se je celo zimo oboroževala, uže zopet malaksa in omahuje, češ saj vstanka uže na pol nij, sama ne morem.

Pa evo! Vsem tem mogočnim okolnostim in navzlic vse množne turške vojske vzdigneta se vodja črnogorskih prostovoljcev, Peko Pavlovič in Hercegovinec Lazar Sočica, uže Luka Vukalovičev sobojnik — pa kratko in brez diplomatiziranja turško vojsko tako premahata, kakor še nikoli dosedaj! Kaj mislita? Strašno nediplomatična človeka to! Namesto, da bi magjarsko noto s hvaležnostjo sprejeli in šli zopet v turško sužnjost, turške glave

sečejo in sestradanej, ter po boleznih decimiranej turške vojski živež izpred ust jemljó, ter nobenega kanona ne imajoči jemljó si jih z golo roko pri Turkih z municijo vred. In to po tem, ko vstanek uže osem mesecev traje, ko je Turčija nagnala v Hercegovino vojske, kar je mogla!

Gotovo, da bode ta zmaga vstaše ohranila. Še menj kot prej bodo hoteli kaj vedeti o papirnatih reformah. Zato je pa vsa diplomatična akcija popolnem končana. Tu pomagajo samo dejanja. Vstaši na gole puhle besede in obetanja odgovarjajo z dejanji, in sicer izvrstno. Sedaj so premagali ne le Turke, nego i diplomacijo.

Velik vtis bode ta njih odgovor naredil na Srbijo in na Črno goro. Glasno jim vpije na uho: dejanje, zdaj ali nikoli! Velevlasti vam odsvetujejo, ali priznale bodo dejanje, kakor so ga vselej. Saj so tudi vstašem tako lepo in diplomatično dopovedovale, kako prav in dobro bi bilo, da orožje položé, nu in kaj je zdaj, ko so vstaši z nasprotnim činom odgovorili. Diplomati se debelo gledajo in ne vedó, kaj zdaj. Tako bode tudi s Srbijo in Črno goro, če se moževsko odločita.

Sedaj pak še bolj, nego od početka tega meseca upamo, da bode na jugu važen odlok zgodil se, predno mine mesec marc letošnjega leta. Rešeno ne bode do celo, ali velikansko se bode približalo končnemu rešenju orientalsko vprašanje tekom 1876. leta.

Jugoslovansko bojišče.

Z jugoslovanskega bojišča poroča iz Bosne „Pol. Corr.“: Blizu Dubice je vodja bosenskih vstašev Brdarevič trčil na bataljon nizamov, katerim je bilo še 300 bašibozukov za rezervo. Boj se ljuto začne, vstaši so bili

kmalu od vseh strani obkoljeni. Vstaši so se z obupnim pogumom iz turškega kola izsekali. Po 12urnem maršu pak so pri Lanji na drugo kolono nizamov trčili, katera je pa manjša bila od prve. Tu so Turke zapodili in jih 16 ubili. — Tudi uri Kuljanah se je boril vstaški vodja Zec s svojimi 220 možmi in ubil 14 Turkov 22 ranil. Turki so bežali, pustivši tovore, 4 konje in 10 volov.

V Hercegovini je bil 7. marca tudi na drugem kraju, nego naš včerajšnji telegram poroča, boj s Turki. Ljubibratič, ki je novo četo osnoval, prestopil je bil Neretvo, požgal tri turške vasi. — Tudi pri Zubcih se zbira nova četa. — Na Kleku se pričakuje nova turška vojska, ki po morji pride.

Hrvatska vlada in generalkomando je na oster ukaz vnanjega in magjarskega ministerstva vsem mejnim oblastnjam na hrvatsko-bosenskej meji ukazala vse prostovoljce, ki ob meji hodijo, prijeti in odpraviti, oborožene vstaše, ki čez mejo pridejo prijeti in sploh proti vstašem delati. Na veliko veselje nemško-judovskemu novinarstvu se to uže godi. — Ob enem je poslala nadlejtanta Boića k ubeglim na avstrijskih tleh bivajočim Bosencem, da naj jih pregovarja k povrnitvi v Turčijo. A ti so rekli, da se rajši v Uni utope, nego da bi šli pod Turke nazaj.

Deželni zbori.

Kranjski deželni zbor.

(II. seja 9. marca.) Dr. Razlagu, ki je bolehen, dovoli se odpust na negotov čas.

Vladna predloga z načrtom postave gledé boljšega obdelovanja Ljubljanskega močvirja izroči se gospodarskemu odseku.

Listek.

Knez Andrej Bogoljubski.

(Po Kostomarovu spisal J. Steklasa.)

(Dalje)

Oholi Andrej je poklical svojega mečnika Mihna, ter rekel: „Pojdi k Rostislavičem, povej jim to-le: vi ne delate po mojej volji; zato ti, Rjurik, stopaj v Smolensk k bratu v svojo očino, a ti, David, stopaj v Berglad, ne velim ti biti v ruskej zemlji; a Mstislavu reci tako-le: ti si vsemu začetnik: jaz ti ne velim biti v ruskej zemlji.“

Mihno je predal Rostislavičem sporočanje svojega kneza. Izmej vseh nij strpel teh besedij Mstislav. „On — govori sovremenik — bil je naučen od svoje mladosti nikogar se bati, razun — samega boga. On je zapovedal ostriči Mihnu lasi na glavi in brado, ter rekel: „Stopaj k svojema knezu in predaj od nas svojemu knezu to-le: Mi smo tebe do-

zdaj smatrali očetom in te ljubili, ti pa si poslal k nam take besedi, po katerih ne smatraš mene nič več knezom, nego podanikom in prostim človekom; delaj kar si zamislil. Bog je vsemu sodnik!“

Andrej je pobesnil, ko je videl odstriženega Mihna, ter slišal, kar je rekel Mstislav. Velika vojska Suzdalske zemlje — Rostovci, Suzdaljci, Vladimirci, Perejaslavci, Bjelozerci, Muromci in Rjezanci, pod glavnim zapovedništvom sina Andrejega Jurja in bojarja Židislaviča, vzdignila se je na pot. Andrej jim je pri odhodu govoril: „Preženite Rjurika in Davida iz moje očine, a Mstislava ulovite: nič mu ne storite, nego pripeljajte ga k meni.“ Ž njimi so se združili Novgorodci. Oni so šli skozi smolensko zemljo; bedni Roman, videč okolo sebe take goste, nij se mogel zoperstaviti, nego je še celó moral po zahtevanju Andrejevem poslati ž njim svoje Smolnjane. Vsa ta sila je stopila v črnigovsko zemljo in tam se je zjedinił ž njo

Svjetoslav Vsevolodovič z brati. Z druge strani pa je vzdignil Andrej na Kijev sile polocke zemlje: turovskih, pinskih in gorodenskih knezov, podložnik Polocku. Mihajlo Jurjevič je odstopil od Rostislavičev, ter skupaj z Vsevolodom in dvema bratrancema pohitel osvojiti Kijev. Rostislaviči mu tega nijso branili. Rjurik se je zaprl v Bjelgorodu, Mstislav v Višgorodu, a Davida so poslali v Galič prositi pomoči pri Jaroslavu (Osmomislju). Vsa sila se je obrnila na Višgorod, da ulovi Mstislava, kakor je zapovedal Andrej. Mnogo je bilo krika, šuma, treska, ognja, malo ubitih, ali mnogo ranjenih. Devet tednov je trajala ta vojska. Bratranec Rostislavičev, Jaroslav Izjeslavič Lucki, ki je prišel na pomoč z vso volinsko zemljo, zahteval je za sebe prednost in kijevski prestol, za čemur je hrepenel tudi Svjetoslav Vsevolodovič črnigovski, stareji knez v vojski. Samega Andreja nij bilo tukaj, da bi rešil ta prepir s svojo mogočno voljo; a vsi ti knezi, sami o tem

Vladna predloga z načrtom postave glede izpremembe §. 68 Ljubljanskega občinskega reda se izroči po predlogu poslanca Murnika občinskemu odboru, ki se ima voliti v prihodnji seji.

Deželnoodobno poročilo o razmeri skladnega plačevanja stroškov za zdravila in za pota o slučajih epidemij; dalje:

deželnoodobno poročilo s proračunom Slapske vino- in sadjerejske šole za l. 1877 in računskim sklepom za l. 1875; dalje:

deželnoodobno poročilo zavolj najema vrtnarja za sadje in zelenjavo na Slapu;

deželnoodobno poročilo s proračunom gledališkega zaklada za l. 1877;

deželnoodobno poročilo s proračunom zemljiško-odveznega zaklada za l. 1877;

deželnoodobno poročilo s proračunom ustanovnih zakladov za l. 1877;

deželnoodobno poročilo o nakupu Valentin Krisperjevega posestva „zverinjak“ za prihodnjo deželno norišnico — se vse izroče finančnemu odseku v pretres in poročanje.

V finančni odsek se volijo:

dr. Zarnik, Murnik, Dežman, dr. Schrei, Graselli, baron Abfaltrern, dr. Savinschek, Obreza, dr. Poklukar in Robič.

V peticijski odsek: grof Barbo, Kramarič, baron Taurer, dr. Savinschek in Pakiž.

V odsek za poročilo o deželnoodobnem delovanju: Braune, Gariboldi, Graselli, Horak, M. Lavrenčič, Schaffer in baron Taurer.

V gospodarski odsek: Dežman, Kotnik, Murnik, dr. Bleiweis, Kozler, dr. Poklukar, Rudež, Gariboldi in Langer.

Vitez Vesteneck, znan od famoznih trgovinskih volitev, nij bil voljen v noben odsek, akoravno so ga njegovi pajdaši za finančni in gospodarski odsek kandidirali in sta posebno baron Abfaltrern in dr. Schrei za njega agitirala.

Prihodnja seja je v soboto ob 10. uri.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. marca.

Iz *deželnih zborov* ni denes nemamo posebnih novic. V graškem je Kaiserfeld rekel, da še nismo na zadnjem koncu gospodarstvene krize, katera vse tare. Te be-

se so vzbudile pozornost, kakor da bi kaj novega povedale. Proti volitvi *Radajev* so nemškutarji vložili nekov protest. Odbor, ki je za preiskavanje te stvari voljen, bode gotovo netemeljitost tega protesta izprevidel. — Gališki deželni zbor mora 200.000 gld. na posodbo vzeti, ker je po nekaterih krajih v tej deželi letos tako stradanje vsled slabe letine, da ljudje od lakote mrjō.

Vsi *Cešci* listi prinašajo zadnji govor Leona Thuna v gospodski zbornici in debelo tiskajo ono očitranje njegovo, da denašnja vlada na Dunaji nij postavna ker: „prvi korak te vlade je bil, da je s pomočjo sleparskega nakupa graščin naravno obliko češkega deželnega zbora premenila. S tem korakom se je vlada v položje postavila, da jej je ne mogoče zabraniti nadaljevanje sleparstva (schwindel) in še zdaj se mu ustavljati ne more. Vlada naj ne misli, da, če nij zarad tega v parlamentarnih razpravah na odgovor klicana, bode iz nadaljevanja te zlorabe moč in voljo našla, sleparskemu gospodarstvu, po katerem smo v tako veliko nesrečo in blizu krize prišli, konec storiti.“ — Zares proti takim udarcem bi se ministerstvn moralo braniti znati ali pa odstopiti. Tako se v nobeni državi ne govori brez krize.

Vnanje države.

O *srbskem* in črnogorskem knezu poroča angličanska „Morning Post“ iz Berlina, da sta oba vevlastim obljubila, vstanka ne podpirati, oblasti pak so jima obljubile varovati ju pred revolucijo v njihovih deželah. Kakó neki? Jednaki glasi so bili zlasti iz Črnogore že večkrat preklicani.

Francosko narodno zastopstvo se je sešlo 8. marca. Duc Audiffret-Pasquier kot predsednik prejšnje zbornice in permanenčna komisija so izročili provizornemu bureaux-u novih zbornic oblasti. Audiffret je rekel: „Francoska je ravnokar sankcionirala republikansko vlado, ki je delo sprave in pomirjenja. Vi boste okolo vlade maršala Mac-Mahona imeli braniti nalog svojih prednikov, da se v deželi vzdrži potrební red, mir in pokoj. — Dufaure je povedal, da mu je naložil maršal-predsednik izjaviti, da bode z božjo pomočjo in s pomočjo obeh zbornic postavah in deželi na čast vladal. — Za provizornega predsednika v senatu je bil kot najstari izbran Gauthier. Poslanska zbornica pak je skoro jednoglasno zmernega republikanca Grevy-a za predsednika imenovala. — Novo ministerstvo je sestavljeno tako: Dufaure, podpredsednik, pravosodstvo; Riccard, notranje; Decazez, vnanje; Cissey, vojsko; Fourichon, pomorstvo; Say, finance; Christoffe, dela; Teisserenc poljedelstvo; Waddington, uk.

V *španjskih* kortesih se je izrekla želja pogoditi se s papežem, in za odpravljenje privilegij provincije Navarra, ki je do-

sedaj Karliste podpira'a. — Karlistični ubežniki so pozvani, naj se vrnejo do sredi marca, ker kasneje bodo kaznovani in črez morje v prognanstvo poslani, če pridejo vladi v roke.

Dopisi.

Iz Celovca 1. marca. [Izv. dop.]

23. pret. meseca je imela tukajšna kmetijska družba letni občni zbor. Mej družim se je tudi stavilo vprašanje, ali je potrebno, da se še za naprej izdajajo „kmetijski listi“. Poročevalec Marko baron Jaborneg (mimogrede rekoč znani renegat) je predlagal, da naj se izdajanje lista opusti, ker število naročnikov nij tako naraslo, kakor se je začetkom upalo. Podpiral ga je tudi nekov dr. Taurer, mož, ki rad veliko govori. A navzočni Slovenci koroski so bili na ta napad že pripravljeni in jeden za družim so vstali in govorili za obdrževanje slovenskega lista. Rekli so, da je list ženefovo zrno, in da tudi velja govorica, ki pravi iz malega raste veliko itd. Postopanje teh mož je bilo tako odločno, da je dr. Taurer svoj predlog za prenehanje izdaje slovenskega lista preklical, in sklenilo se je jednoglasno, da se ima list še izdajati. — Gotovo veseli prikaz, dvojne veljave, ako se pomisli, da je to na skrajni meji Slovenstya se zgodilo. Le povsodi odločno!

Iz Ormuža 8. marca. [Izv. dop.]

Hranilno in posojilno društvo naše je izdalo sledeči izkaz o svojem delovanju od 1. januarja do 2. marca prejemki: pristopilo je dosedaj 121 udov, ki so znamovali 146 deležev po 50 gld. to je 7300 gld., na to se je vplačalo 2607 gld. 85 kr., (ostanek od 4692 gld. 15 kr. vplačal se bode v več mesečnih obrokih) prineski rezervnim fondu s 103 gld., obresti za dana posojila 194 gld. 61 kr., provizije in doneski za stroške 133 gld. 26 kr., skupnina za knjižice 15 gld. 45 kr., vloge proti 6% obresti 4700 gld. — skupaj 7754 gld. 17 kr. izdanki: za posojila na mejnice 5333 gld. — za posojila proti zadolžnicami 718 gld. — nazaj plačane vloge 350 gld., stroški za knjižice 87 gld. 74 kr., ustanovni stroški 77 gld. 78 kr., tiskovine in drugi stroški 26 gld. 51 kr., gotovine 1161 gld., 14 kr. skupaj 7754 gld. 17 kr. promet celi tedaj znesel 15508 gld. 34 kr. a. v. Nihče se nij nadejal takega lepega vspeha v dveh mesecih pri tem društvu tembolj, ker je društvo z omejeno

ničesar ne soznaviši, prikažejo se precej za tem pod Višgorodom, da bi s tem dali priložnost Andreju, imenovati za Kijev tacega kneza, kakoršen bode njemu ugoden. Jaroslav, nepomirivši se s Svjetoslavom Vsevolodovičem, je odstopil od zaveznikov, prešel k Rostislavičem, ter se podal k Bjelgorodu, da bi zjediniš se z Rjurikom Rostislavičem, udaril na oblegajoče. Mej tem pa je zaveznikom pretil prihod Galičanov, po prizivu Davida, na pomoč Rostislavičem. S svoje strani nij imel večji del zaveznikov, niti povoda, niti voljo, podaljšati uporno vojsko. Smolnjani so bili popolnem proti svojej volji prisiljeni. Novgorodci, vselej nemirni in spremenljivi, so lahko ohladneli za podvzetje, h kateremu so pristopili samo mimogredé; verjetno je, da se tudi Poláčani in druge vojske iz beloruskih mest nijso odlikovale v podvzetnosti, tako, kakor je bilo za nje v tem času popolnem brezrazlično vprašanje o tem, komu bode pripadel Kijev. Vse to skupaj pa je bil uzrok ega, ker so zavezniki uvideli, da sila njihovih

sovráznikov raste; to je pobudilo v njihovem taboru nemir, ter so po noči, pred zarjo, pobegnili v takem neredu, da so mnogi, črez reko Dnjeper veslajoči, utonili. Mstislav se je vzdignil, zagnal se za njimi, osvojil njihovo pratež in povezal ulovljene. Le-ta pobeda nad dvanajsterimi knezi in vojsko iz tolikih zemelj je proslavila Mstislava Rostislaviča mej svojimi sovremeniki, ter mu dala pridevek Hrabrega. „Tako je — govori letopisec — knez Andrej, čeravno je bil pameten v vseh činih, vendar izgubil pamet svojo z nezdržanjem: zapalil se je z gnevom, oholil se in nezasluzno se hvalil; a pohvalo in oholost useli vrag v človeče srce.“

Kijev je bil odstopljen Rostislavičem Jaroslavu Luckemu, ki nij dolgo, kakor je bilo pričakovati, v njem stoloval, in bedna stara prestolnica je začela zopet prehajati iz rok v roke. Ali osoda njena nij zavisila nič več od volje suzdaljskih knezov, kakor je to hotel Andrej. Sledečega leta so bili Rostislaviči pripravní pomiriti se z Andrejem, samo, da na

kijevskem prestolu ostane njihov brat Roman. Gotovo bi bil tudi Andrej raje videl tam pokornega Romana, nego sovražni rod Izjeslava Mstislaviča ali Oljgovičev, rojenih sovražnikov Monomahovega plemena; verjetno je, da so to zapazili tudi Rostislaviči ter za to z Andrejem ugovarjali. Ali Andrej je zopet počasil z odločnim odgovorom. „Počakajte le malo“ — rekel jim je on — pošljem k svojim bratom v Rusijo“. Andrej kakor je razvidno, nij odločil v svojej pameti, v kojega korist bi izrekel rabsodbo. Nepríčakovana nasilna smrt presekala je vse njegove namere.

Pri vsem svojem razumu, prevejanosti, prevrtljivosti nij ustanovil Andrej nič stalnega v ruskih zemljah. Jedina spodbuda vse njegove delavnosti je bilo vladohleple. On je hotel okolo sebe vse tako urediti, da bi mogel predstavljati kneze iz mesta na mesto, kakor pješke (kmet v šahu), pošiljati je s spremstvom zdaj sem zdaj tam, po svojej samovolji prisiliti jih, da se mej soboj zedinjajo ali pa prepirajo in njega z voljo in nevoljo priznavajo

zvezo nij ne ne omejeno kakor je ljutomersko in šoštanjsko. Društva z omejeno zavezo nemajo pri drugih denarnih zavodih skoro nobenega kredita, zato je moramo si sami pomagati, kakor si moremo.

Ne morem si kaj, da ne bi omenil naših vrlih Središčancov, ki so nam največja podpora ne le v narodnih temveč tudi v denarnih zadevah. Tako nam je ondodni župan gosp. Kočevar pripomogel z 1200 gld. in čuje se, da bode še z 2000 gld. na pomoč prišel. Omeniti moram tudi naše vrle narodne učitelje, ki s svojimi doneski niso izostali. Živili!

Zamolčati pa tudi nemorem naših Ormuzanov. Kakor sem čul zarotili so se, da nikdo ne sme pristopiti k hranilnem posojilnem društvu. Ali vse jim nič ne pomaga društvo napreduje na njihovo jezo od dne do dne in bode napredovalo.

Iz Vranskega 8. marca. [Izv. dop.] Kakor vsa znamenja kažejo, bode naša trirazredna šola izgubila izvrstnega podučitelja g. M. Soršaka. Uzroki so takšni, da je treba občinstvo z njimi seznaniti. Izmed mnogih podučiteljskih služeb se baš sedaj, ko te vrstice pišem, ne spominjam nobene s služnino 360 for; zato je vse druge vsaj v Celjskem glavarstvu so že dolgo do 400 for. zboljšane. To mi spričujejo mnogi razpisi.

Dober delavec bi bil neumen in zametaval bi samega sebe, ko bi ne gledal na boljše službe. Omenjeni g. podučitelj, oziraje se na druge veliko slabše, da ne rečem ne dovolj smožne tovariše, ki uživajo po 400 for. dohodka, je vložil na okrajni šol. svet 8. februarja 1875, torej že pred jednim letom, da bi se mu služnina tudi tako zboljšala. Okrajni šol. svet, ki rad v drugih malovrednih zadevah v jajcu dlake išče, kateremu je vsakako prva dolžnost skrbeti, da imajo šole dovolj dobrih učiteljev, nij našel v teku jednega leta toliko časa na tako prošnjo odgovoriti. S tem je važno reč zavlekel na veliko škodo našej šoli.

Deželni šolski svet je koncem pr. l. povišanje podučiteljskih služnin na 400 for. iz okrajne blagajnice v obče prepovedal, a tiste, ki so že zboljšane, ostanejo tako še zanaprej. To bode našemu okraj. šol. svetu dober izgovor — s kakoršnim je bil vselej izvrstno pripravljen — a čez leto potem, ko se je bila dotična prošnja vložila. Kaj nam pomaga

z velikimi stroški razširjena šola, ako dotične oblasti ne gledajo na to, da bi se jej obdržal učitelj, ki za podučevanje naših otrok menda nij menj važen, kakor kakšen „Lehrmittel“. Vemo pa tudi za druge izgovore: zakaj se namreč g. podučitelju ne zboljšajo dohodki po družem potu n. pr. iz krajne šol. blagajnice; a mi vendar imamo pravico zahtevati, da se v enakih razmerah jednako meri. Da ima naša šola tri učitelje, kolikor jih marsikatera šola nima, iz tega nikakor ne sledi, da bi moral podučitelj na Vranskem iz okrajne blagajnice slabše plačan biti, kakor drugod. To je zmota kolportirana iz nazadnjaštva, ki je žalibog, v našem okraji prevplivno na krmilu. Kot dokaz temu naj služi sl. občinstvu sledeče v poduk: Prigospodarilo se je na kvar šolskega napredka v našem okraji 2650 for. in deželni odbor, ki je prišel na sled takej umazane nakani, ustavil je svojo podporo. Ker to pride še v drugo „žehto“ ne omenjam tu več. Vendar se še nadejamo, da bodo slavne šol. oblasti gledé omenjene služnine še o pravem času našo šolo z družimi v ravnotežje spravile, sicer bode brez dvombe v dvorazredno potlačena, ker se nikakor ne more pričakovati, da bi učitelji za najslabše plačane službe prosili. Omeniti še moram, da izvrške nikakor nečemo pobirati, ako bi se nam vsiljevali, kar lahko iz doslednosti nekaterih primerov slutimo.

Iz Kamnika 7. marca [Izv. dop.] Nek tukajšnji vsemu svetu predobro znan kirurg, ki se da pa kaj rad nazivljati „doktor“ je, kar je tudi vsem znano, dopisnik ljubljanskemu turškemu listu in pa dunajskemu Weltblattu („Gemeinde Ztg. II.“) Ker njegov posel kot zdravnik njemu le redkokrat daje opravka, ker ga nihče ne mara še drugič, potem ko ga je jedenkrat potreboval, dopisuje vsako neumnost tem listom, in pri tem dela se ve da iz komarja kamelo ali pa pripoveduje take, da bi človek skoro mislil, da v njegovej glavi nij vse v redu. — Pretečeni mesec vzame si jedenkrat za predmet bolnika, ki boluje na hudej vročinske bolezni. Ker so iskali pomoči pri drugih izvedenejših zdravnikih in je bil bolnik zbog boljše postrežbe pripeljan v ljubljansko bolnico, ujezilo je to šavrastega dopisnika, ker mu je ušlo menda par krajcarjev, tako, da se spravi nad ubozega bolnega, ter ga naravnost proglasi za norca. Znano je,

da vročinska bolezen ako je huda zmeša človeku zavest, ne stori ga pa že blaznega, to pa menda našemu vrlemu učencu Eskulapovemu nij znano, in on proklamira na vročinske bolezni bolnega za norca, dostavlja še se ve druga epitheta izliva je svojo jezo in norčevaje se iz nesrečnika! Stvar sama na sebi ne zasluži niti biti objavljena in niti odgovora oni smešno-zlobni dopis; a ker si daje dopisnik tak izvrsten testimonium paupertatis, konstatiramo to vsim onim v opomin, ki bi kedaj trebali iskati pomoči v kakej vročinske bolezni. Menim, da nij treba reči, da nij nihče tako neumen, zaupati bolnika človeku, kojemu je vročinska bolezen — blaznost! Toliko in toliko je pisal že v časopisih o „kurpfuscherei“ sam pa nij nič boljši.

Domače stvari.

— (Čitalnica ljubljanska) napravi v nedeljo 12. marca „besedo“ s programom: 1. Ouvertura iz Vilharjeve operete „Jamska Ivanka“, svira vojaški orkester. 2. A. Leban — „Domovini“, moški zbor s samo- in dvosplovom, spremlja vojaški orkester. 3. Lortzing — Romanca iz opere „Undine“ za bariton s spremljevanjem glasovira, poje g. Schmidt. 4. Kreutzer — Trospev in peterospev z moškim in ženskim zborom in spremljevanjem glasovira iz opere „Nachtlager von Granada.“ Peterospev pojó gospica Piskarjeva in g. Valenta, Stegnar, Bizjak in J. Paternoster. 5. a) Thalberg, b) Koschat — „Pozdrav domovini.“ Trospevi s spremljevanjem glasovira pojó gospice Namré, Piskar in Ihan. 6. Lortzing — Moški in ženski zbor iz opere „Undine“, s samosplovom za sopran in bariton in s spremljevanjem orkestra. Samospeve pojeta gospica Namré in gospod Valenta. 7. „Potpouri slovenskih pesen.“ Sestavlil gospod kapelnik Schinzel, svira vojaški orkester. Začetek ob 7. uri zvečer.

— (Slikarska umetelnost.) Od večeraj je v slavnostnej dvorani ljubljanske realke razstavljena sloveča slika Conraderjeva iz Monakovega: „Smrt cesarja Josipa II.“ Vse prijatelje umetelnosti v Ljubljani na to opozorujemo.

— („Tabele za določanje telesnine obtesanih in okroglih drv), raznovrstnih desk in oglarskih kop“, bode naslov knjigi, ki bode v kratkem v Celovcu v

za starejšega in prvenstvovajočega. Za le ta cilj je znal on dosta pametno upotrebiti neopredeljene in večkrat brezsmislene odnošaje knezov, postoječo nejednakost izmed mest in zemelj, pobujal in razžigal strasti različnih strank; v tem slučaju so njemu pripomogli tudi novgorodski notranji neredi, in slabe letine v novgorodski pokrajini, in davno odpujanje polocke zemlje od družih ruskih zemelj. Tudi mu je pomagalo rodno sovraštvo Olgovičev in Monomahovičev, nepričakovani prepiri in borbe v rodu Rostislavičev z Mstislavom Izjeslavičem in vrh vsega pa divja protidržavna svojstva še ne ustanovljenega društvenega življenja, ko ljudje neumejejo razlikovati osebnih namenov od društvenih ter je lahko strasti podpihati z nado na splošni grabež: vse to pa so bila časovna sredstva ter so imela tudi časovni značaj. Razun želje osobno vladati nad knezi, imel je Andrej teško kakšno drugo namero za novi red v ruskih zemljah. Kar se pa tiče njegovega odnošenja k pravej suzdalsko-rostovskej pokrajini, gle-

dal je on na njo kakor na nekako posebno zemljo od ostale Rusije, ali katera mora, se ve da, vladati nad vso Rusijo. Na tak način je on skrbel za blagostanje samo svoje zemlje, gledal, da jej preskrbi nekako versko svetost, ravno ta čas pa je dal razoriti Kijev z vsem tem, kar je bilo tamkaj od starodavnosti svetega za celo Rusijo. V kakej meri jo ocenila njegovo skrb sama suzdalsko-rostovska zemlja, kaže nam njegova smrt.

Vladohlepni knez, pregnavši brate in one bojarje, ki se mu nijso dovoljno klanjali, vladal je v svojej zemlji samovlastno, pozabivši da je on bil izbran po narodu, tlačil je narod z davki po svojih posadnikih in tiumih ter je samovoljno kaznil s smrtjo vsacega, kojega je hotel. Užasna barbarstva, ki je priobčajo letopisi o škofu Feodoru, njegovem ljubimcu, dovoljno opisujejo strašno stanje za Andrejevega kneževanja, pa da je samo polovica tega istina, kar se pripoveduje. Andrej je, kakor se vidi postajal s časoma bolj in bolj okruten. On je vedno živel v selu Bogoljubovu; tam ga je

našla tudi smrt. Imel je ljubljene sluge Jakima Kučkoviča. Knez je zapovedal jedenkrat s smrtjo kazniti njegovega brata. Jakim je začel govoriti svojim prijateljem: „Denes je kaznil tega drugega, a jutro bode kaznil tudi vas: naredimo mi konec temu knezu!“ V petek 28. junija l. 1175, zbral se je svet v hiši Kučkovega zeta Petra. Bilo je tam 20 ljudi in med njimi tudi ključnik Andrejev Ambal, rodom Jasin (Jasi — narod kavkazkega plemena; kaže se, da so to Kabardinci), in žid Efrem Mojzič. Važno je, (kakor je sploh navada podobnih ljudi) da so bili vsi ljudje okolu Andreja tuji: misleč, da bi ga morda njegovi ljudje ne ljubili, gledal je, da se zavarova s tem sredstvom — ali on se je prevaril. Na svetu so sklenili ubiti kneza še tisto noč. Andrej je po izvestji jednega letopisa spal sam v zaprtej sobi, a v drugej blizu njega sluga. Zarotniki pripravljaje se na svoje delo, odšli so poprej v klet, napili se za smelost vina, ter se potem podali proti spalnici Andrejevej. (Dalje prih.)

zalogi gozdarskega društva za Koroško izšla. S tem delom bode gotovo ustrezno našim trgovcem, ker bode važni prostor mej našimi knjigami o gozdnarstvu zavzelo. Cena bode primerno nizka.

Poslano.

V Vašem cenjenem listu št. 50, od 2. t. m. je nekov dopisnik iz Žirov svoj srd raztresel nad podpisanim odborom cestnim, da mu je zavoljo svoje zanikrosti napravil stroškov od 50 gold., in samo nekatere kliče za odškodovanje. Zato pa si izpoznam za dolžnost, dopisniku v sledečih vrsticah dokazati, da nij na pravem poti in da taki lažnjivi napadi so očitne graje vredni. Dopisnik pravi, da je 5. febr. poslal konje v Idrijo po blago, in da mu jih je zamedlo; to je res, ali ko je nehala snežiti 7. febr., začelo se je precej kidati, tako da so bile 9. febr. vse naše ceste odkidane, in dopisnik bi bil tist dan prav lahko konje domov spravil. 10. febr. začelo je zopet tako snežiti, da so bile opolu dne še vse ceste zaprte. 11. febr. št. 13 sem poslal vsem dotičnim županstvom ukaz, naj brž ko bode nehala snežiti zopet kidanja snega po-primajo se. Poprijeli so se dela res na družih cestah vsi, le na tistej, ka gre iz Marofa proti Žirem ne vsi, tako da so bile druge ceste še 16. febr. popolnem odkidane, le zadnje omenjena ne. Ko sem zato župane iz Spodnje Idrije in Žirov poprijel, mi naznanila, da je neka civilizirana osoba novico mej ljudstvo raztrosila, da se je uže pri davku plačalo za sneg kidati, in da torej nij potrebno kidati, kakoršnega mnenja je tudi omenjeni dopisnik, ker pravi, da se v tej zadevi davkoplačevalcem krivica godi. Veleval sem torej omenjenima županoma, naj brez odlaške tiste, ki se ustavljajo, opomnita, in ako ne bodo ubogali, na njih stroške delavce najameta, kar se je tudi zgodilo, in to je bil uzrok, da je omenjena cesta bila še le 23. febr. pretrgana. Naše ceste potrebujejo veliko stroškov, posebno letos veliko, ker nam je jeseni voda, posebno po Žirovskej dolini, veliko škarp poprala. Zavoljo tega pa smo pri napravi letošnjega cestnega proračuna le na neobhodne stvari ozir imeli, in vendar smo napravili cestne stroške na 4400 gld. Kaj bi pa bilo, ako bi bili še druge potrebe, posebno za sneg kidati zraven dejali! Idrijska mestna županija je za to črez 1500 gld. izdala, gotovo bi znašala naklada štirikrat toliko, in vendar dopisnik pravi, da ne znamo drugega, kot naklade delat. Dopisnik tudi pripoznava, da pri nas je cele gore snega, in polno zametov in plazov po cesti, tako da še peš človek ne more pregaziti in vendar pravi, naj bi se kakor drugod se sneženim plugom steze delale. Ne vem kako po takem, kakor ga imamo; gotovo bi ga bili rabili ako bi bilo mogoče. Naj bi se torej dopisnik, kakor tudi tisti, ki bi bili sneg lahko izkidali brez vseh stroškov, do omenjene, dobro znane osebe obrnejo, naj jim škodo povrne, ker jim tako dobro svetuje. Cestni odbor Idrijskega okraja v Črnem vrhu, 7. marca 1876.

Anton Plešner,
načelnik.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, siljenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, dra-

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

vega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlesmart, Markize de Brehan a mnoge drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Spridevalo št. 73.670.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.
Trešlo je uže sedem mesecev, od ar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled pisnih i čutnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalesscière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tres nja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav čisto in okusno hrano, kot razbojšji pripom ček, ter ostanem Vaš udan

Gabriel Teschner.
služatelj javnih višjih trgovskih šol.
Pismo visoko plemenite markize de Brehan.

Neapel, 17. aprila 1862.
Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Brehan.
Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.
Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V prebranih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 unt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 10 gold., 24 funtov 36 gold. Revalesscière-Piscuiten v pušicah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja du-
njaska hiša na vse kraje po poštah z naknadno ali povzeji. V Ljubljani Ed. v. J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnoscherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (342)

Tuji.

8. marca:

Pri Slonu: Bauer iz Dunaja. — Boben iz Novoga mesta. — Modic iz Kočevja.

Pri Mališci: Berger iz Dunaja. — Medec iz Linca. — Schacher iz Dunaja. — Pomernel iz Berlina. — Goslet iz Hrastnika. — Schederer iz Dunaja. — Langer iz Poganic. — Kautky iz Gradca. — Hanoš iz Dunaja.

Pri Zamoreci: Mlinar iz Gorice. — Gerstel iz Trsta. — Müller iz Dunaja. — Weis iz Zagreba.

Dunajska borza 10. marca.

Levirno (segrafionsko poročilo.)		
Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld	30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70	15
1860-ara posojila	110	90
Akcije narodne banke	891	—
Kreditne akcije	171	—
London	116	10
Napol.	9	27 1/2
C. k. cekini	5	44 1/2
Srebro	103	25

Slovenske lepoznavske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. Erazem Tatenbah. Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. Kantorčica. Roman s pogorskega zakotja. Češki spisala Karlina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalcec. — Najbolj zemlji. Novela, spis. J. Skalcec, velja 25 kr.
5. Kazen. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država

v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Fräsern, Prešerin ali Presiren, sp. Fr. Leistik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstivo z grozdem na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čagava bode? Novela, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.
- IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.

Karmelitanski melisovec

iz Benedk.

1 originalna steklenica 25 kr.

Jedino pravi le pri

(53—1) Gabriel Piccoli,

lekarju na dunajski cesti v Ljubljani.

Št. 3164.

Razglas.

Leta 1876 imajo sledeči gospodi srenjski svetovalci iz mestnega zbora izstopiti, namreč:

Iz I. volilnega razreda:

Ferdinand Mahr,
Andreas Mallitsch,
Dr. Franz Suppantichsch,
Albert Samassa.

Iz II. volilnega razreda:

dr. Friedrich Keesbacher,
dr. Anton vitez Schöppel,
dr. Robert pl. Schrey.

Iz III. volilnega razreda:

Gustav Habit,
Karl Leskovic,
Paul Polegeg,
dr. Janez Steiner.

Nasproti pa ostanejo nasledni gospodji srenjski svetovalci še v mestnem zboru, kakor:

dr. Karol Bleiweis,
Leopold Burger,
Karol Deschmann,
Franz Doberlet,
Aleksander Dreo,
Franc Goršič,
dr. Friedrich vitez Kaltenegger,
Anton Laschan,
Peter Lassnik,
Vaso Petričič,
dr. Anton Pfefferer,
Rajmund Pirker,
Franz Potočnik,
dr. Adolf Schaffer,
dr. Emil vitez Stöckl,
dr. Jožef Zuppan,
Edmund Terpin,
Rajmund Zhuber pl. Okrog,
Franz Ziegler.

Za dopolnitvene volitve se vsled sklepa mestnega zbora od 2. marca t. l. sledeči dnevi določijo:

a) III. volitni razred voli 27. marca t. l. dopoldne od 8. do 12. ure.

Ce bi ožja volitev potrebna bila, vršila se bo ta isti dan popoldne od 3. do 6. ure.

b) II. volitni razred voli 28. marca t. l. dopoldne od 8. do 12. ure, in po potrebi v ožji volitvi 29. marca t. l. ravno taiste dopoldnevne ure.

c) I. volitni razred voli 30. marca t. l. dopoldne od 8. do 12. ure, in v ožji volitvi popoldne od 3. do 6. ure.

Glasovni listki bodo se v kratkem gospodom volilem poslali.

To se taistem naznani z pristavkom da se smejo izstopivši odborniki zopet voliti, in da se smejo po § 39 občinske postave kateri vgovori proti veljavnosti dovršenih volitev naj dalje 8 dni po končanah volitvah mestnemu zboru predložiti. (60—2)

Mestni magistrat v Ljubljani,

5. marca 1876.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.